

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

Универсален пенсионен фонд
„ЦКБ – Сила”

31 декември 2013 г.

Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила”
Финансов отчет
31 декември 2013 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за нетните активи в наличност за доходи	1
Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ОТЧЕТ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО
НА УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ЦКБ – СИЛА“
ПРЕЗ 2013 год.

А. ОСИГУРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Общият брой на осигурените лица с вноски към 31.12.2013 год. е **312 961**, което е с **14 377** души повече спрямо 31.12.2012 год., когато са били **298 584**. От тях **80 245** са от подадени заявления, **82 918** са се прехвърлили от друг пенсионен фонд, а **149 798** са служебно разпределени.

За **6 400** лица, подали заявления за участие в ЦКБ-СИЛА – УПФ, НАП е подал информация, че отговарят на условията, но все още не е преведена вноската. **3 600** лица са служебно разпределени, но също още не са получили вноската.

Новите осигурени лица през 2013 година с постъпили вноски по партидите са **28 216**. От тях от подадени заявления са **4 444** осигурени, прехвърлени от друг фонд – **19 213**, а служебно разпределените – **4 559** души.

През годината са подадени **15 966** заявления за участие в УПФ. От тях одобрени са **4 448**, от които за 4 лица все още не са постъпили вноски. Отказани от НАП са **9 429**, а непотвърдени са **2 089** заявления.

Еднократно са изплатени сумите на наследниците на **292** починали осигурени лица, от които 4 лица са със закрити партии и прехвърлени средства за плащане на наследниците от предходна година.

През годината в други универсални фондове, управлявани от други пенсионни дружества са се прехвърлили **13 551** осигурени лица.

Средният размер на вноските през годината е в размер на **21.64** лв.

№ по ред	ПОКАЗАТЕЛ	Брой
1.	ОСИГУРЕНИ ЛИЦА КЪМ 31.12.2013 ГОД.	312 961
2.	НОВООСИГУРЕНИ ЛИЦА ЗА ПЕРИОДА ОТ 01.01.2013 ГОД. ДО 31.12.2013 ГОД.	28 216
2.1.	НОВИ ОСИГУРЕНИ С ПОДАДЕНИ ЗАЯВЛЕНИЯ	4 444
2.2.	НОВИ ОСИГУРЕНИ ОТ СЛУЖЕБНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ	4 559
2.3.	ПРЕХВЪРЛЕНИ ОСИГУРЕНИ ЛИЦА ОТ ДРУГ ФОНД	19 213
3.	ПОДАДЕНИ ЗАЯВЛЕНИЯ ЗА ПЕРИОДА 01.01.2013 Г. 31.12.2013 Г.	15 966
3.1.	ОДОБРЕНИ НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ	4 448
3.2.	ОТКАЗАНИ НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ	9 429
3.3.	НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ С НЕЯСЕН СТАТУС	2 089
4.	ЕДНОКРАТНО ИЗПЛАТЕНИ ПРИ НАСТЪПИЛ ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ	292
5.	ПРЕХВЪРЛЕНИ В ДРУГИ ФОНДОВЕ	13 551
№ по ред	ПОКАЗАТЕЛ	лв.
1.	СРЕДЕН РАЗМЕР ВНОСКА	21.64

Б. ФИНАНСОВА И ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

I. ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА.

Към 31.12.2013 год. постъпленията във фонда са в размер на 136 882 хил. лв. От тях 74 968 хил. лв. са постъпленията от осигурителни вноски, а 24 521 хил. лв. е размера на дохода от инвестиране на средствата на фонда. От други фондове са прехвърлени 37 393 хил. лв.

От фонда са изплатени, както следва: на други пенсионни фондове за лица, прехвърлени към тях – 23 342 хил. лв., на наследници на починали осигурени лица - 452 хил. лв., еднократно плащане на осигурени лица - 21 хил. лв., а прехвърлените средства на починали лица без наследници към пенсионния резерв за пожизнени пенсии, воден в Дружеството, са в размер на 8 хил. лв. Начислените такси и удържки за Дружеството са 8 402 хил. лв., от тях: 3 750 хил. лв. от осигурителни вноски и 4 652 хил. лв. инвестиционна такса.

Стойността на нетните активи към 31.12.2013 год. е 524 750 хил. лв. Увеличението спрямо 2012 год. е 104 657 хил. лв. или 24,91 %

ДИНАМИКА В НЕТНАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ НА ФОНДА

№ по ред	Наименование	УПФ		
		2012	2013	Сравн.
				Сума
I	Нетни активи в началото на периода	322 539	420 093	97 554
II	Увеличения	117 424	136 882	19 458
1	Постъпления от осигурителни вноски	64 743	74 968	10 225
2	Прехвърлени средства от други пенсионни фондове	19 093	37 393	18 300
3	Доход от инвестиране на средства	33 556	24 521	-9 035
4	Преведени лихви от НАП	32	0	-32
5	Други увеличения	0	0	0
III	Намаления	19 870	32 225	-12 355
1	Изплатени пенсии	0	0	0
2	Изплатени средства еднократно или разсрочено на осигурени лица, придобили право на пенсия	0	0	0
3	Изтеглени средства от осигурени лица	11	21	-10
4	Изплатени средства на наследници	315	452	-137
5	Прехвърлени средства на други пенсионни фондове	12 505	23 342	-10 837
6	Преведени средства на НОИ	0	0	0
7	Средства за държавния бюджет	0	0	0
8	Прехвърлени средства към пенсионния резерв	5	8	-3
9	Изплатени такси на дружеството, в т.ч.	7 034	8 402	-1 368
	- удържки от осигурителни вноски	3 240	3 750	-510
	- инвестиционна такса	3 696	4 652	-956
	- встъпителна такса	0	0	0
	- други такси	98	0	98
IV	Нетни активи в края на периода	420 093	524 750	104 657

II. ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА

Положителната тенденция и оптимизмът на финансовите пазари от 2012 год. се запази и през 2013 год. Основните световни борсови индекси отчетоха ясно изразени възходящи движения и завършиха годината с двуцифрени ръстове. Основните теми през годината останаха подобряването на глобалната икономика, поведението на централните банки и политически лидери. На фокус бяха преговорите за повишаване тавана на дълга в САЩ. Постигнатото споразумение в Конгреса между демократи и републиканци в средата на октомври за увеличаване тавана на дълга, предотврати изпадането в неплатежоспособност и фалит на страната. Въпреки старта на намаляването на паричните стимули на Федералния резерв в края на годината, силният макроикономически тренд пред американската икономика и спад на безработицата в страната, доведоха до исторически нива на индексите на американския фондов пазар. Двата водещи индекса S&P 500 и DJIA поскъпнаха с 29.60% и 26.50% и в края на 2013 г., достигнаха нива съответно от 1 848.36 и 16 576.70 пункта.

Основните европейски фондови борси също записаха значителни повишения като с най-голямо покачване от 25,48% е индекса DAX – Germany, отчитайки нива от 9 552.16 пункта в края на годината. Убедителната победа за канцлера Ангела Меркел в Германия на изборите през септември и постигнатото коалиционно споразумение между двете най-големи политически сили в страната два месеца по-късно, на практика премахна политическата несигурност. За оптимизма на европейските инвеститори спомогнаха публикуваните през последните тримесечия солидни икономически показатели от Германия и Великобритания. През месец май ЕСВ понижи основната си лихва до 0,50 % с цел стимулиране на икономическата активност, намаляване на безработицата и даване на допълнителен тласък на развитието на затруднените от кризата страни от еврозоната. През ноември финансовата институция изненадващо свали основната лихва до 0,25 на сто.

Позитивизмът надделя и в търговията на БФБ – София АД, като SOFIX отчете ръст от 42.28% или ниво от 491.52 пункта. Индексът е сред най-добре представящите се в Централна и Източна Европа. Равнопретегленият BGTR30 се покачи с 35.53%, следван от BG40 с ръст от 27.02% и на последно място е индексът на дружествата със специална инвестиционна цел BGREIT, който добави 11.35% за годината.

ИНДЕКСИ: БЪЛГАРИЯ, ЕВРОПА И САЩ

Индекс	31.12.2013	31.12.2012	Изменение (%)
SOFIX	491.52	345.46	42.28%
BG 40	158.92	125.11	27.02%
BG REIT	88.66	79.62	11.35%
BG TR 30	349.03	257.87	35.35%
FTSE 100 -UK	6 749.09	5 897.81	14.43%
DAX - Germany	9 552.16	7 612.39	25.48%
CAC 40- France	4 295.95	3 641.07	17.99%
ATX-Austria	2 546.54	2 401.21	6.05%
AEX-Amsterdam	399.77	342.71	16.65%
Euro STOXX50 Pr	3 109.00	2 635.93	17.95%
DJIA - USA	16 576.66	13 104.14	26.50%
SP 500 - USA	1 848.36	1 426.19	29.60%

Общата пазарна капитализация на българския капиталов пазар в края на 2013 г. се е запазила относително същата - 9,9 млрд. лв., което е с 1,35% повече спрямо предходната година. Отчетен е значителен ръст от над 76% в оборота на родната борса спрямо предходната 2012 г., както и ръст в броя на сключените сделки.

ПАЗАРНА КАПИТАЛИЗАЦИЯ (ЛВ.)

Основен пазар	Декември 2013	Декември 2012	Изменение (%)
Сегмент акции Premium	1 542 505 625	971 042 240	58.85%
Сегмент акции Standard	5 698 947 638	6 068 419 097	-6.09%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	516 291 023	471 043 190	9.61%
Алтернативен пазар			
Сегмент акции	1 059 544 648	1 073 973 001	-1.34%
Сегмент за дружества със специална инвестиционна цел	1 143 483 634	1 243 612 224	-8.05%
ОБЩО:	9 960 772 568	9 828 089 752	1.35%

През 2013 год. при инвестирането на средствата на Фонда усилията ни бяха насочени към постигането на оптимално равнище на доходност от активите, при умерена степен на риск. В търсенето на инвестиционни възможности се ръководихме от принципите, залегнали в Кодекса за социално осигуряване, а именно надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация. Инвестициите бяха насочени както към ценни книжа, търгувани на БФБ-София, така и в ценни книжа, търгувани на международните пазари.

В края на 2013 год., делът в **ДЦК** и **дългови ценни книжа**, издадени или гарантирани от държави членки, държави посочени в наредба на Комисията и централните им банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ е в размер на 36,92% от активите на Фонда. Делът на книжата, емитирани от българската държава е намалял спрямо предходната година, за сметка на увеличението на инвестициите в ценни книжа, издадени от държави членки, държави, посочени в Наредба на КФН и централните им банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ. Фонда активно участва в провежданите от БНБ аукциони на ДЦК, емитирани от Министерство на финансите на Република България. На международните пазари активно търгувахме с дългови ценни книжа с различен матуритет, в щатски долари и евро, издадени предимно от Република Румъния, Унгария, Словения, Хърватия, Полша и Турция.

През отчетния период инвестициите в **общински облигации** остават непроменени спрямо предходния период. Общинските облигации от портфейлите са с емитент City of Kiev с падеж 2015 и 2016 год. в щатски долари и общински облигации в евро на Municipality Finance – Finland. Делът им в портфейлите на Фонда е в размер на 2,90% от активите.

Инвестициите общо в **корпоративни облигации**, емитирани както от български, така и от чужди емитенти са в размер на 23,29%. През 2013 год., делът на инвестираните средства в корпоративни облигации, издадени от български емитенти е намалял, в сравнение с по-високия дял на корпоративните облигации в чужбина. На международните пазари, средствата на Фонда бяха инвестирани в корпоративни облигации на Commerzbank, Raiffeisen bank, емисия облигации на Republic of Montenegro с падеж 2016 год. Във Фонда бяха придобити корпоративни облигации на Sberbank Russia, VTB Capital и Zagrebacki Holding. Затворени бяха позиции в KO Heidelberg Druck, Auto-Teile-Unger, Thomas Cook Group, Pajesjuanes, Hrvatska Elektroprivreda и HTC Magyar Telecom. През отчетната годината средства на Фонда не са използвани за записването на обезпечени корпоративни облигации, предложени на частно пласиране по чл.176, ал.1, т.9 от КСО.

Делът в АКЦИИ – български и чуждестранни, включително акции на дружества със специална инвестиционна цел към края на отчетния период е в размер на 13,84%. Предвид силната волатилност на пазарите и възходящото представяне на акциите през годината, инвестициите в акции бяха ограничени максимално, като от акциите, регистрирани на БФБ-София АД по активно търгувахме тези на Холдинг Нов нек, Химснаб, Супер Боровец АДСИЦ. Отварянето на нови позиции на международните пазари бе със сравнително краткосрочни спекулативни цели.

От АКЦИИТЕ и дялове на КИС, през годината, бяха закупени дялове от ДФ „Селект Баланс“, ДФ „Тексим България“, както и дялове от управляваните от „Селект Асет Мениджмънт“ АД и „Конкорд Асет Мениджмънт“ АД фондове. Делът на КИС включително чужди е 7,20%.

Към края на 2013 год. инвестициите в НЕДВИЖИМИ ИМОТИ са в размер на 3,43% от активите на фондовете.

Делът на инвестираните средства в БАНКОВИ ДЕПОЗИТИ е значително по-малък, в сравнение с предходната 2012 год., като сключените нови договори са предимно за шест месечен период. При инвестирането на средствата на Фонда в банкови депозити е спазено изискването за кредитен рейтинг на банката. Към края на 2013 година инвестициите в депозити са в размер на 8,37% от активите на Фонда.

	Наименование на актива	УПФ					
		2013		2012		Разлика	
		Сума	%	Сума	%	Сума	%
1	Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	28 594	5.43	43 465	9.97	-14 871	-4.54
2	Акции	69 718	13.23	61 900	14.20	7 818	-0.97
3	Акции и дялове на КИС	37 643	7.14	28 149	6.46	9 494	0.69
4	Корпоративни облигации	63 636	12.07	75 297	17.27	-11 661	-5.20
5	Банкови депозити	44 117	8.37	71 655	16.44	-27 538	-8.07
6	Инвестиции в чужбина	243 907	46.28	127 325	29.21	116 582	17.07
7.1	ЦК издадени или гарантирани от държави членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦ и/или ЕИБ	165 993	31.49	84 848	19.46	81 145	12.03
7.2	Акции	3 210	0.61	3 937	0.90	-727	-0.29
7.3	Акции и дялове на КИС	320	0.06	351	0.08	-31	-0.02
7.4	Корпоративни облигации	59 122	11.22	24 636	5.65	34 486	5.57
7.5	Общински облигации	15 262	2.90	13 553	3.11	1 709	-0.21
7	Инвестиционни имоти	18 091	3.43	16 892	3.87	1 199	-0.44
8	Вземания	4 406	0.84	1 169	0.27	3 237	0.57
9	Парични средства по разплащателни сметки	16 935	3.21	10 095	2.32	6 840	0.90
	Общо	527 047	100.00	435 947	100.00	91 100	0.00

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА АКТИВИТЕ

През отчетния период при инвестирането на средствата и управлението на портфейлите продължихме стриктно спазваме нормативните изискванията на Кодекса за социално осигуряване.

IV. Доходност на активите

Средната геометрична доходност на УПФ „ЦКБ-Сила“ за пет годишен период е **4.99%**

Доходността от управление на активите на Фонда за пет годишен период 2009 - 2013 год. на годишна база е следната:

ФОНД	2009	2010	2011	2012	2013
УНИВЕРСАЛЕН ПФ	7.02%	4.09%	1.25%	8.22%	4.49%

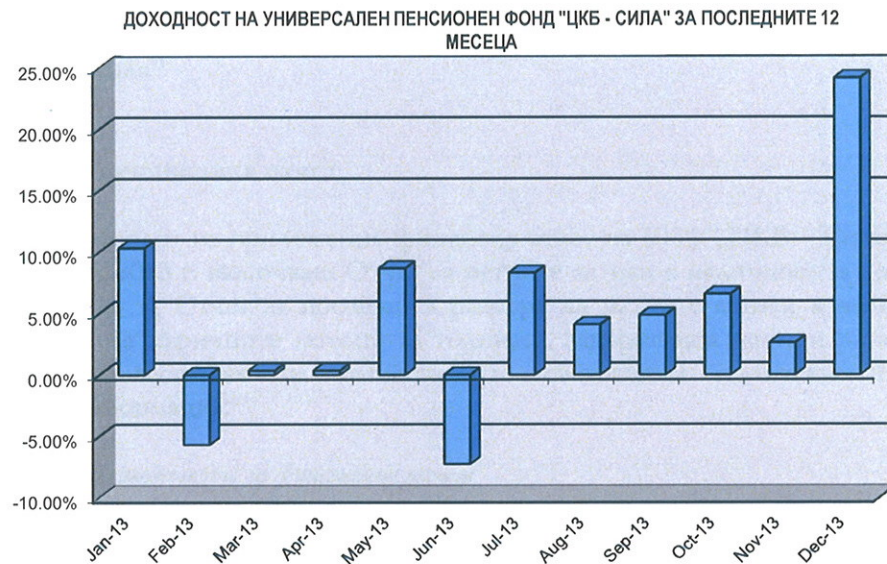
По данни от Комисията за финансов надзор доходността от управлението на активите на универсалните пенсионни фондове (УПФ) постигната за последните 24 месеца на годишна база е:

№	ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО	УПФ
1	ПОК "ДОВЕРИЕ" АД	5.18%
2	ПОК "СЪГЛАСИЕ" АД	7.56%
3	ПОК "ДСК - РОДИНА" АД	5.19%
4	ПОД "АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ" АД	6.63%
5	"АЙ ЕН ДЖИ ПОД" ЕАД	7.27%
6	ПОАД "ЦКБ-СИЛА" АД	6.34%
7	"ПОД - БЪДЕЩЕ" АД	4.68%
8	ПОД "ТОПЛИНА" АД	4.12%
9	"ПЕНСИОННОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД	7.14%

Комисията за финансов надзор е определила минимална доходност на годишна база за УПФ в размер на 3,22% за предходния 24-месечен период от 30.12.2011 год. до 30.12.2013 год. Среднопретеглената (модифицираната претеглена) доходност за същия период, изчислена на годишна база за УПФ е в размер на 6,22%. Всички пенсионни фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване са постигнали доходност, чийто размер е над определеното минимално равнище на доходността за съответния вид фонд. Резултатът на УПФ „ЦКБ-Сила“ за периода е 6,34%.

Немодифицираната претеглена доходност за периода на УПФ е 6,09%.

Годишната доходност за 2013 год., на управляваният от ПООД „ЦКБ-Сила“ УПФ е 4,49%.

В. ПЕРСПЕКТИВИ И ЦЕЛИ

Основна цел пред ръководството на ПООД „ЦКБ - Сила“ АД през 2014 год. ще бъде запазване и увеличаване на пазарния дял на Фонда в контекста на променената конкурентна среда. Това ще бъде много важно за да се предотврати значително намаляване, както на активите на фондовете, така и на броя на осигурените лица. Усилията ни ще бъдат насочени към адекватно инвестиране на средствата на осигурените лица в зависимост от условията на финансовия пазар не само в България, а в световен аспект, с оглед постигането на по-добра доходност при разумни нива на риска.

САВА СТОЙНОВ

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ НА ПООД „ЦКБ – СИЛА“ АД:

ГЕОРГИ ТОДОРОВ

КИРИЛ ЧЕРВЕНКОВ

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До Управляващите на
УПФ „ЦКБ - Сила”
Град София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на УПФ „ЦКБ – Сила” (Фонда) към 31 декември 2013 г. включващ Отчет за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември 2013 г., Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът

взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на Фонда, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Фонда. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на УПФ „ЦКБ – Сила” към 31 декември 2013 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2013 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2013 г. на УПФ „ЦКБ – Сила”, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществените си аспекти на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2013 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

Милена Младенова
Регистриран одитор

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

17 март 2014 г.
гр. София

Отчет за нетните активи в наличност за доходи

	Пояснение	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Активи			
Инвестиционни имоти	5	18 091	16 892
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	6	487 615	407 791
Вземания	7	4 406	1 169
Парични средства	8	16 935	10 095
Общо активи		527 047	435 947
Пасиви			
Задължения към свързани лица	14.2	475	476
Задължения по репо сделки	10	-	15 057
Задължения свързани с инвестиции	11	1 822	321
		2 297	15 854
Нетни активи в наличност за доходи	9	524 750	420 093

Изготвил: _____
/Димитър Молдов/

Изпълнителен директор: _____
/ Сава Стойнов /

Дата: 24 февруари 2014 г.

Изпълнителен директор: _____
/ Кирил Червенков /

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 17.03.2014 г.:

/Милена Младенова/

/Марий Апостолов/

Поясненията на страници от 4 до 48 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2013 '000 ЛВ	2012 '000 ЛВ
Печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	12	24 464	33 550
Печалба/загуба от инвестиционни имоти	5	57	6
Печалба от инвестиране на средствата на фонда		24 521	33 556
Вноски за осигурени лица	9	74 968	64 775
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	9	37 393	19 093
Увеличения, свързани с осигурителни вноски		112 361	83 868
Изплатени суми по осигурителни договори	9	(481)	(331)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове	9	(23 342)	(12 505)
Удръжки и такси за ПОАД	13	(8 402)	(7 034)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(32 225)	(19 870)
Увеличение, нетно		104 657	97 554
Нетни активи в наличност в начало на периода	9	420 093	322 539
Нетни активи в наличност в края на периода	9	524 750	420 093

Изготвил: _____
 /Димитър Моллов/

Изпълнителен директор: _____

Дата: 24 февруари 2014 г.

/ Сава Стойнов /

Изпълнителен директор: _____

/ Кирил Червенков /

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 17.03.2014 г.:

 /Милена Младенова/

 /Марий Апостофов/

Поясненията на страници от 4 до 48 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	9	74 966	64 775
Плащания, свързани с осигурени лица	9	(473)	(326)
Платени такси на ПОАД	14.1	(8 403)	(7 097)
Постъпления от други пенсионни фондове	9	26 005	13 921
Плащания към други пенсионни фондове	9	(11 954)	(7 333)
Плащания към пенсионен резерв		(8)	(5)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		80 133	63 935
Инвестиционна дейност			
Получени лихви и дивиденди		20 240	17 206
Платени лихви		(74)	(164)
Придобиване на финансови активи		(245 543)	(268 129)
Постъпления от продажба на финансови активи		147 007	167 512
Плащания, свързани с инвестиционни имоти	5	(1 269)	(2 120)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти	5	109	36
Други парични потоци от инвестиционна дейност, нетно		26	-
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(79 504)	(85 659)
Загуба от валутна преоценка на парични средства		(86)	(259)
Нетно увеличение / (намаление) на пари и парични еквиваленти		543	(21 983)
Пари и парични еквиваленти в началото на периода	8	31 633	53 616
Пари и парични еквиваленти в края на периода	8	32 176	31 633

Изготвил: _____
 /Димитър Моллов/

Изпълнителен директор: _____
 / Сава Стойнов /

Дата: 24 февруари 2014 г.

Изпълнителен директор: _____
 / Кирил Червенков /

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 17.03.2014 г.:

_____ /Милена Младенова/

_____ /Марий Апостолов/

Поясненията на страници от 4 до 48 представляват неразделна част от финансовия отчет.

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” (Фондът) е регистриран по ф.д. № 1820/2001 при Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представява при взаимоотношенията си с трети лица заедно от г-н Сава Стойнов и г-н Георги Тодоров или от г-н Сава Стойнов и г-н Кирил Червенков, представляващи ПОАД „ЦКБ – Сила” АД.

Управителният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:

Кирил Николов Червенков
Георги Тодоров Тодоров
Янка Крумова Такева
Александър Богомилов Величков
Веселин Валентинов Мързаков
Сава Маринов Стойнов
Цветанка Донкова Крумова

Надзорният съвет на ПОАД „ЦКБ – Сила” АД е в състав:

" ЦКБ ГРУП" ЕАД
Александър Димитров Керезов
Валентин Василев Златев
Николай Димитров Борисов
Миролюб Панчев Иванов

ДАОН е дала съгласие № 7/12 февруари 2001 г. за вписване на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” в съда.

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

Осигуряването в Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” дава правото на лична пожизнена пенсия, която се получава отделно и независимо от пенсията от Държавно обществено осигуряване по Част първа на Кодекса за социално осигуряване и от допълнителната доброволна пенсия по реда на Част Втора, дял Втори от КСО.

Осигуряването във Фонда се извършва за лица родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени при условията и по реда на част първа от КСО.

Основният принцип, по който се извършва осигуряването е капиталопокривен, на база на дефинирани осигурителни вноски.

Осигурителни и пенсионни договори

Осигуряването за лична допълнителна пожизнена пенсия за старост се извършва въз основа на договор, сключен между Дружеството и осигурените лица за участие във фонда – при избор на УПФ от осигуреното лице, както и в резултат на служебно разпределение, осъществено от НАП.

Право на придобиване на лична допълнителна пенсия за старост от универсален пенсионен фонд възниква, когато лицето придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на част първа от Кодекса за социално осигуряване или 5 години преди навършване на възрастта за получаване на пенсия от Държавното обществено осигуряване по желание на осигуреното лице, при положение, че натрупаните средства по индивидуалната партида позволяват отпускането на такава пенсия в размер не по-малък от размера на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- допълнителна пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част първа на КСО;
- еднократно изплащане до 50 на сто от натрупаната по индивидуалната партида сума при пожизнено загубена работоспособност над 70,99%;
- еднократно или разсрочено изплащане на натрупаната по индивидуалната партида сума на наследниците на починало осигурено лице и на пенсионер на Фонда.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се определя на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление “Осигурителен надзор”.

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигуреното лице;
- при прехвърляне на средствата в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, на осигурено лице, подписало действителен договор за осигуряване в универсален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и за което процедурата за промяна на участие не е прекратена.

Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски. Размерът им е определен в Кодекса за социално осигуряване като процент от осигурителния доход, за 2013 г. те са 5 на сто от дохода на осигуреното лице, като сумата се разпределя 56% за сметка на осигурителя и 44% за сметка на осигуреното лице.

Доходността от инвестирането на активите на Универсален пенсионен фонд „ЦКБ – Сила” за периода 30.12.2011 г.- 30.12.2013 г. е 6.34% на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за УПФ „ЦКБ – Сила” за 2013 г.	‘000 лв
Постъпили вноски през периода	74 968
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	37 393
Удържани такси и комисионни	8 402
Доход за разпределение	24 521
Всичко активи	527 047
Задължения към осигурените лица (дългосрочни)	523 872
Резерв за гарантиране на минимална доходност	878

2. Основа за изготвяне на финансовите отчети

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.) (включително сравнителната информация за 2012 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда Ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Фондът прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Фонда и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2013 г:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани. Тъй като Фондът няма действащи споразумения за нетиране на финансови активи и финансови пасиви, прилагането на измененията няма съществен ефект върху оповестяванията или сумите, признати в отчета за финансовото състояние.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив. Стандартът се прилага перспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г.

Годишни подобрения 2011 г. в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г.

-Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденди и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху доходите във връзка с разпределение на дивиденди се признава в печалбата или загубата, докато данък върху доходите във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2013 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Фонда:

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване”. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност, или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи,

които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Фонда не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и към момента не може да оцени техния цялостен ефект.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

МСС 36 „Обезценка на активи” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията изискват оповестяване на информацията относно възстановимата стойност на обезценени нефинансови активи, в случай че тя е определена на базата на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Те следва да се приложат ретроспективно. По-ранно прилагане е възможно само заедно с МСФО 13.

МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията позволяват да продължи отчитането на хеджиране в случай на новирание на деривативи в резултат на законови промени, които са определени като хеджиращи инструменти и които не се търгуват на борсата.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда:

- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 11 „Съвместни ангажименти” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия” в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 – Преходни разпоредби, в сила от 1 януари 2014 г., приети от ЕС на 16 април 2013 г.

- МСФО 10, МСФО 12, МСС 27 (изменения) – Инвестиционни дружества, в сила от 1 януари 2014 г., все още не са приети от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- КРМСФО 20 „Данъци“, в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.3. Отчитане по сегменти

Фондът развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сегменти.

4.4. Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивиденда.

Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисляване.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване.

Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

4.5. Разходи

Разходи се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи към датата на тяхното възникване.

4.6. Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на капитала или и за двете, отколкото за:

- използване при производствена дейност или административни цели
- продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност представлява най-вероятната цена, която може да бъде получена на пазара към датата на баланса.

Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за нетни активи в наличност за доходи по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата цена на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда „Резултат от инвестиционни имоти” в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива.

4.7. Финансови активи

Финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, включват следните категории финансови инструменти:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

При първоначално признаване на финансов актив Фондът го оценява по справедливата стойност. Разходите по сделката, които могат да бъдат отнесени директно към придобиването или издаването на финансовия актив, се отнасят към стойността на финансовия актив или пасив, с изключение на финансовите активи или пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Отписването на финансов актив се извършва, когато Фондът загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив – т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци, или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността. Тестове за обезценка се извършват към всяка

дата на изготвяне на Отчет за нетните активи в наличност за доходи, за да се определи дали са налице обективни доказателства за наличието на обезценка на конкретни финансови активи или групи финансови активи.

Кредити и вземания са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в Отчета за промени в размера на нетните активи за текущия период. Вземания на Фонда спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване. По дефиниция всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Фондът не притежава други финансови инструменти, които попадат в тази категория.

Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на такъв.

След първоначално признаване всички финансови активи по справедливата стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на акции и права, приети за търговия на регулиран пазар, се извършва по

- среднопретеглената цена на сключените с тях сделки за предходния работен ден, обявена в борсовия бюлетин, ако обемът на сключените с тях сделки за деня е не по-малък от 1 на сто от обема на съответната емисия;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната разпоредба, цената на акциите, съответно на правата, се определя като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, които са активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки също за предходния работен ден. Цената се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува";
- ако не може да се определи цена по реда на предходните две разпоредби, оценката се извършва по най-високата цена "купува" за съответните ценни книжа от поръчките, активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден;
- Метод: Оценка на акции/дялове по чл. 176, ал. 1, т. 10 от Кодекса за социално осигуряване:
 - по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена цена за обратно изкупуване, ПООД „ЦКБ - СИЛА” АД уведомява заместник – председателя за това.
 - в случаите на изчисляване и обявяване на повече от една цена за обратно изкупуване на една акция/дял в зависимост от различни условия (срока, в рамките на който е държана акцията/дяла и др.), оценката се извършва по последната определена и обявена от дружеството цена на обратно изкупуване, която съответства на условията, на които отговарят притежаваните от пенсионния фонд акции/дялове на инвестиционното дружество/ договорния фонд;
 - В случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на договорен фонд, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на договорния фонд разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена емисионна стойност на един дял, ПООД „ЦКБ - СИЛА” АД уведомява заместник-председателя за това.
- В случаите, когато борсова търговия не се провежда в работни за Република България дни, поради обявена последна търговска сесия за годината, за последваща оценка за работните дни до края на годината на акциите и правата, за които са налице условията описани по-горе към деня на последната

търговска сесия, се приема последващата оценка, валидна за деня, следващ деня на последната търговска сесия. Това правило не се прилага, когато на регулирания пазар не се провеждат търговски сесии за повече от 5 работни дни.

- При невъзможност да се приложат начините за оценка описани по-горе, последващата оценка на акции, приети за търговия на регулиран пазар се извършва по един от следните методи:
 - метод на пазарните множители на дружества аналози чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог
 - метод на нетната балансова стойност на активите
 - метод на дисконтираните нетни парични потоци

Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Избраният метод се прилага последователно при оценката на съответната ценна книга. Когато даден избран метод престане да бъде приложим за съответната ценна книга поради липса на публична информация или когато се получат съществени отклонения в оценката, изчислена по дадения метод, спрямо справедливата ѝ стойност, се избира друг метод, който дава по-точна оценка на справедливата стойност на ценната книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Последващата оценка на тези акции или дялове се извършва по:

- Последваща оценка на акции, съответно на дялове по чл.176, ал.1, т.14 от Кодекса за социално осигуряване, акции и/или дялове на колективна инвестиционна схема, която инвестира само в ценни книжа и депозити по чл.176, ал.1, т.1- 9, 11, 12, 13 и 15 от КСО и чието седалище или седалището на управляващото я дружество се намира в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство, съответно в държава, посочена в наредба на КФН, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена цена за обратно изкупуване, ПОАД „ЦКБ - СИЛА” АД уведомява заместник-председателя за това.;
- В случаите на временно спиране на обратното изкупуване на акциите, съответно на дяловете, последващата им оценка се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния оповестен счетоводен баланс на колективната инвестиционна схема - която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на схемата. Извън тези случаи, когато правилата на колективна инвестиционна схема предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове,

последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно - на един дял.

- Извън случаите по предходната точка, когато правилата на колективна инвестиционна схема предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена до 12 ч. българско време в деня на оценката нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял, ПОАД „ЦКБ - СИЛА” АД уведомява заместник-председателя за това

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 4, 6, 8 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- среднопретеглена нетна цена на сключените с тях сделки за предходния работен ден (ден "Т"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюлетин от ден "Т-2", ако обемът на сключените с тези облигации сделки за деня е не по-малък от 3 на сто от обема на съответната емисия;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка се извършва по обявената в борсовия бюлетин най-висока нетна цена "купува" от поръчките за ценни книжа от съответната емисия, които са активни към края на търговската сесия за предходния работен ден (ден "Т"), към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюлетин от ден "Т-2", при условие че общата нетна стойност на поръчките с най-висока нетна цена "купува" е не по-ниска от 30 000 лв.
- ако не може да се приложи нито една от предходните две точки, последващата оценка на облигации се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на фонда;

Издадените в чужбина от българската държава облигации, облигации по чл. 176, ал. 1, т. 7 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар в държава членка, и ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 11, т. 12, букви "а" и "б" и т. 13, букви "а" и "б" от Кодекса за социално осигуряване

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва,

като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;

- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;
- при невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две точки се използва методът на съпоставими цени за ценни книжа със сходни условия за плащане, падеж и рейтинг или други общоприети методи, определени в правилата на Фонда.

Акции, включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки или приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на Комисията за Финансов Надзор (КФН)

Последващата оценка се извършва по:

- последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който те се търгуват;
- ако не може да се определи цена по предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по най-високата цена "купува", обявена за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който тези ценни книжа се търгуват;
- в случай че не може да бъдат приложени предходните две точки, последващата оценка се извършва по един от методите и моделите за оценка на акции посочени в правилата.

Държавни ценни книжа, издадени от българската държава и емитирани в страната

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- средна брутна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена се формира като средноаритметична от цените "купува" и "продава", за съответната емисия по котировките, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа. При невъзможност да се приложи горепосочения начин за оценка се използва методът на линейна интерполация.

4.8. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда, задължения по репо сделки и задължения, свързани с инвестиции.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението. Задълженията, възникнали от признаване на чужди активи по репо сделки, се оценяват по метода на справедливата стойност.

4.9. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взема под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

4.10. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.11. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Универсалният пенсионен фонд създава резерви за гарантиране на минималната доходност. Резервът се създава, когато УПФ постигне с над 40 на сто по-висока доходност на годишна база за 24 месечен период от средната постигната доходност от всички професионални пенсионни фондове или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо. КФН публикува средната постигната

доходност на всеки три месеца. Редът за определяне на размера на резерва за гарантиране на минималната доходност се определя съгласно Кодекса за социалното осигуряване.

4.12. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в УПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на УПФ от Пенсионноосигурителното дружество (ПОАД), УПФ начислява и изплаща на ПОАД следните такси върху вноските, получени от осигурените лица:

- такса в размер на 5%, удържана от всяка вноска;
- 1% инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани
- такса в размер на 20 лв. при прехвърляне на средства от индивидуалната партида от един фонд към друг.

4.13. Данъци

Приходите на фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица.

Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

4.14. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.14.1. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.14.2. Обезценка на финансови активи

Ръководството преценява на всяка балансова дата дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от кредити и вземания, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Балансовата стойност на актива се намалява или директно, или чрез корективна сметка. Сумата на загубата се признава в текущата печалба или загуба.

Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени и са възникнали загуби от обезценка, когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие „загуба“) и когато това събитие загуба (или събития) има ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или от групата финансови активи, които могат да се оценят надеждно.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития.

Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават.

4.15. Бизнескомбинации

Бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на придобиване, който включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото предприятие са включени в отчета за нетни активи в наличност за доходи по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Фонда. Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи и представлява превишението на цената на придобиване над справедливата стойност на дела на придобивания в разграничимите

нетни активи на придобиваното дружеството към датата на придобиване. Всяко превишение на разграничимите нетни активи над цената на придобиване се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

Всички плащания за придобиването на бизнес трябва да се оценят по справедлива стойност към датата на придобиване и всички условни плащания да се признаят за задължения и последващо да се преоценяват в печалбата или загубата. Всички разходи, свързани с придобиването следва да се признават незабавно в печалбата или загубата.

5. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел.

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи в наличност за доходи, могат да бъдат представени както следва:

	‘000 лв
Балансова стойност към 1 Януари 2012 г.	10 555
Новопридобити активи	6 259
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	78
Балансова стойност към 31 Декември 2012 г.	16 892
Новопридобити активи	1 122
Нетна печалба от промяна в справедлива стойност	77
Балансова стойност към 31 Декември 2013 г.	18 091

Към 31.12.2013 г. инвестиционните имоти представляват:

- сграден фонд в гр. Русе промишлена зона на стойност 4 916 хил. лв.;
- поземлен имот в гр. Пловдив на стойност 987 хил. лв.;
- сграден фонд в гр. София, ул. Позитано на стойност 1 526 хил. лв, подобрения с цена на придобиване 129 хил. лв, преоценен до справедливата му стойност към 31.12.2012 г. в увеличение с 1 хил. лв.;
- поземлен имот в гр. Стара Загора на стойност 1 562 хил. лв.;
- поземлени имоти в с. Владая с цена на придобиване 1 566 хил. лв., преоценени до справедливата им стойност към 31.12.2011 г. в намаление с 2 хил.лв.;
- масивна Административно- търговска сграда с 830 кв. м. застроена площ гр. Казанлък с цена на придобиване 658 хил. лв.;
- Поземлен имот 5 000 кв. м. в гр. София, кв. Дианабат с цена на придобиване 4 506 хил. лв., преоценен до справедливата му стойност към 31.12.2012 г. в увеличение с 74 хил. лв.;

- Апартамент със 128 кв. м. застроена площ в к.к. Слънчев Бряг с цена на придобиване 153 хил. лв., преоценен до справедливата му стойност към 31.12.2012 г. в увеличение с 3 хил. лв.;

за които няма промяна в справедливите им стойности спрямо 31.12.2012 г.;

Извършени подобрения на инвестиционни имоти и новопридобити през 2013 г.:

- поземлени имоти в гр. Разлог на стойност 902 хил. лв., преоценени до справедливата им стойност към 31.12.2013 г. в увеличение с 17 хил. лв.,
- Апартамент №4 с 147,59 кв. м. застроена площ в гр. София, р-н Студентски с цена на придобиване 220 хил. лв.;
- сграден фонд в гр. Омуртаг с 875,22 кв. м. застроена площ с цена на придобиване 813 хил. лв., преоценен до справедливата му стойност към 31.12.2013 г. в увеличение с 60 хил. лв.;

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван Модел на справедливата стойност- пазарна оценка към 31.12.2013г.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Приходи от наеми	83	33
Преки оперативни разходи	(103)	(105)
Нетна промяна в справедливата стойност	77	78
	57	6

6. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	Пояснение	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Акции и права	6.1.	72 928	65 837
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	6.2.	37 963	28 500
Други дългови ценни книжа	6.3.	138 020	113 486
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	6.4.	194 587	128 313
Банкови депозити	6.5.	44 117	71 655
		487 615	407 791

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата на Фонда са класифицирани като финансови активи, държани за търгуване.

Ценните книжа, държани за търгуване са:

	2013	2012
	‘000 лв	‘000 лв
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	28 594	43 465
Дялови ценни книжа	107 361	90 049
Дялови ценни книжа в чужбина	3 530	4 288
Корпоративни облигации	63 636	75 297
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	165 993	84 848
Корпоративни облигации в чужбина	32 064	12 011
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	27 058	12 625
Общински облигации в чужбина	15 262	13 553
	443 498	336 136

Ценните книжа по справедлива стойност по видове валути са:

	2013	2012
	‘000 лв	‘000 лв
Ценни книжа по справедлива стойност в лева	105 874	90 921
Ценни книжа по справедлива стойност в евро	269 115	219 214
Ценни книжа по справедлива стойност в долари	68 509	26 001
	443 498	336 136

Представените по-долу стойности към 31 декември 2013 г. на ценните книжа, държани за търгуване, са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от дълговите ценни книжа са приложени техники за оценка, които са представени в пояснение 6.3.

6.1. Акции и права

6.1.1. Акции и права на емитенти от България

	2013 ‘000 лв
ЧЕЗ Разпределение България АД	15 129
Велграф Асет Мениджмънт АД	10 800
ИК Галата АД	6 689
Болкан енд Сий Пропъртис АДСИЦ	5 124
Холдинг Варна А АД	5 050
Химснаб АД	3 958
Кешитъл Мениджмънт АДСИЦ	3 104
Неохим АД	3 036
КРЗ Одесос АД	3 030
Индустриален Холдинг България АД	2 426
Регала Инвест АД	1 791
Св.Св.Константин и Елена Холдинг АД	1 507
Сила Холдинг АД	1 443
Каучук АД	1 400
Аванс Терафонд АДСИЦ	1 064
Супер Боровец АДСИЦ	786
ЧЕЗ Електро България АД	547
Холдинг Нов Век АД	522
Слънце Стара Загора - Табак АД	464
Тексимбанк АД	448
Асенова Крепост АД	332
Буленд Инвестмънтс АДСИЦ	293
Ексклузив Пропърти АДСИЦ	165
БГ Агро АД	162
Българско Речно Плаване АД	133
Спарки Елтос АД	103
Фонд за Недвижими Имоти България АДСИЦ	90
Елхим Искра АД	83
Премиер Фонд АДСИЦ	21
ЦБА Асет Мениджмънт АД	12
Оловно цинков комплекс АД	4
Бенчмарк фонд имоти АДСИЦ	2
	<hr/> 69 718 <hr/>

6.1.2. Акции и права на емитенти от чужбина

	Държава	2013 ‘000 лв
GDF Suez.	Франция	663
Hewlett Packard Co	САЩ	598
United States Steel	САЩ	586
E.ON AG	Германия	544
RWE AG	Германия	531
Carrefour SA	Франция	288
		3 210

6.2. Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми

6.2.1. Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в България

	2013 ‘000 лв
ДФ Райфайзенбанк (България) фонд Ликвидност	6 357
ДФ Реал Финанс Високодоходен Фонд	4 132
ДФ Съгласие Престиж	4 130
ДФ Реал Финанс Балансиран Фонд	3 319
ДФ Тексим България	3 311
ДФ Селект Баланс АД	2 564
ДФ Съгласие Профит	2 541
ДФ Конкорд Фонд-1 Акции и облигации	1 541
ДФ Селект Дивидент	1 106
ДФ Стандарт Инвестмънт Високодоходен	953
ДФ Капман Макс	854
ДФ Селект Облигации	821
ДФ Комодити Стратеджи Фонд	792
ДФ Стандарт Инвестмънт Балансиран Фонд	753
ДФ Селект Регионал	437
ДФ Астра Комодити	424
ДФ Капман Капитал	422
ДФ БКМ Балансиран Капитал /ДФ Тексим Парични Пазари	419
ДФ Стандарт Инвестмънт Международен	365
ДФ Балкани/ ДФ Тексим Балкани	318
ДФ Адванс Източна Европа	310
ДФ Конкорд Фонд-4 Енергетика София	248
ДФ ДСК Растеж	235
ДФ Конкорд Фонд-2 Акции	229

	2013 ‘000 ЛВ
ДФ Скай Глобал ETFs	227
ДФ Капман Фикс	224
ДФ Адванс ПРО Фонд	196
ДФ ДСК Баланс	183
ДФ ЕФ Принсипал	157
ДФ Адванс Инвест	41
ДФ Скай Нови Акции	18
ДФ Конкорд Фонд-3 Недвижими имоти	16
	37 643

6.2.2. Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина

	Държава	2013 ‘000 ЛВ
ПБ (ДФ) Акции Европейски развиващи се пазари	Люксембург	320
		320

6.3. Други дългови ценни книжа

	2013 ‘000 ЛВ	2012 ‘000 ЛВ
Корпоративни облигации	63 636	75 297
Корпоративни облигации в чужбина	32 064	12 011
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	27 058	12 625
Общински облигации в чужбина	15 262	13 553
	138 020	113 486

Емитент	Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2013 ‘000 лв
Корпоративни облигации							
Аркус АД	BG2100011100	8.500%	03.01.2018	EUR	България	3 807 000	7 972
НУРТС България	BG2100017123	6.000%	27.09.2017	EUR	България	4 000 000	7 869
Велграф Асет Мениджмънт АД	BG2100020119	8.000%	11.11.2018	EUR	България	3 420 000	6 771
Финанс консултинг АД	BG2100013098	9.000%	19.08.2018	EUR	България	3 300 000	6 739
Хелт енд Уелнес АДСИЦ	BG2100005094	8.500%	17.03.2014	EUR	България	2 650 000	5 527
ТЦ ИМЕ	BG2100022099	8.000%	29.09.2014	EUR	България	2 450 000	4 842
Азалия I ЕАД	BG2100023113	8.000%	15.12.2019	EUR	България	2 000 000	4 048
Българска банка за развитие АД	BG2100005102	5.000%	15.05.2015	EUR	България	1 580 000	3 264
Астера I ЕАД	BG2100007116	8.000%	14.03.2018	EUR	България	1 520 000	3 236
Асенова крепост АД	BG2100002091	11.000%	30.01.2015	EUR	България	1 377 000	2 865
Техноимпортекспорт	BG2100013122	8.000%	10.08.2019	EUR	България	1 400 000	2 809
Холдинг Варна А АД	BG2100033062	8.000%	18.10.2017	EUR	България	1 283 500	2 567
Холд. Нов век АД	BG2100049068	8.000%	15.12.2017	EUR	България	1 125 000	2 188
Българска банка за развитие АД - 3	BG2100014104	4.800%	30.12.2015	EUR	България	1 000 000	2 015
Балканкар - Заря АД	BG2100015077	8.250%	22.12.2018	EUR	България	493 680	924
							63 636
Корпоративни облигации в чужбина							
Zagrebacki Holding DOO	XS0309688918	5.500%	10.07.2017	EUR	Хърватия	4 000 000	6 609
Commerzbank AG	DE000CB83CF0	7.750%	16.03.2021	EUR	Германия	2 500 000	5 911
Raiffeisen Bank International	XS0981632804	6.00%	16.10.2023	EUR	Австрия	2 500 000	5 063
Sberbank	XS0848530977	5.125%	29.10.2022	USD	Русия	3 000 000	4 102
VTB Bank	XS0842078536	6.950%	17.10.2022	USD	Русия	2 500 000	3 693
Sberbank	XS0935311240	5.250%	23.05.2023	USD	Русия	2 500 000	3 333
Gazprombank	XS0975320879	7.496%	28.12.2023	USD	Русия	2 000 000	2 891
Kaupthing Bank	XS0309095262	5.25%	18.07.2017	BGN	Исландия	2 100 000	462
							32 064

Емитент	Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Държава	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2013 ‘000 лв
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни							
Republic of Montenegro	XS1003271399	6.190%	09.12.2016	EUR	Черна Гора	3 900 000	7 735
Republica Albania	XS0554792670	7.500%	04.11.2015	EUR	Албания	3 550 000	7 304
Republic of Belarus	XS0529394701	8.750%	03.08.2015	USD	Беларус	4 300 000	6 401
Republic of Montenegro	XS0614700424	7.250%	08.04.2016	EUR	Черна Гора	2 620 000	5 618
							27 058
Общински облигации в чужбина							
City of Kyiv 2016	XS0644750027	9.375%	11.07.2016	USD	Украйна	4 400 000	6 026
Municipality Finance	XS0590075999		15.02.2016	EUR	Финландия	3 000 000	5 926
City of Kyiv 2015	XS0233620235	8.000%	06.11.2015	USD	Украйна	2 500 000	3 310
							15 262

За определянето на справедливите стойности към 31.12.2013 г. на дълговите ценни книжа:

- „Асенова Крепост” АД, „Астера I“ ЕАД, „Аркус“ АД, „Финанс Консултинг” АД, „Балканкар-Заря” АД, „Велграф Асет Мениджмънт” АД, „Азалия” ЕАД, Холдинг Нов Век” АД, Холдинг Варна“ АД, „Техноимпортекспорт“ АД и Republic of Montenegro с ISIN XS1003271399 е използвана техника за оценка – метод на дисконтираните парични потоци.

- за всички останали дългови ценни книжа, е използвана техника за оценка – по текущи пазарни цени съгласно правилата на ПОАД.

6.4. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ

6.4.1. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата

Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2013 ‘000 лв
BG2040210218	5.750%	29.09.2025	EUR	12 100 000	28 594
					28 594

6.4.2. Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки или държави, посочени в Наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ

Емисия	Държава	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	Справедлива стойност 31.12.2013 ‘000 лв
XS0371163600	Румъния	6.500%	18.06.2018	EUR	12 900 000	29 692
XS0219724878	Люксембург	4.000%	15.10.2037	EUR	9 800 000	22 515
XS0852474336	Румъния	4.875%	07.11.2019	EUR	7 100 000	14 924
XS0645940288	Хърватия	5.875%	09.07.2018	EUR	4 900 000	10 580
RO1316DBE011	Румъния	3.250%	26.02.2016	EUR	5 000 000	10 250
XS0847086237	Словения	5.500%	26.10.2022	USD	6 300 000	9 033
XS0632248802	Унгария	5.875%	31.05.2016	EUR	4 100 000	8 769
US900123AY60	Турция	6.875%	17.03.2036	USD	5 800 000	8 302
XS0305384124	Хърватия	5.000%	14.06.2017	EUR	4 000 000	7 960
XS0864511588	Унгария	5.500%	12.02.2018	USD	4 500 000	6 702
RO1114DBE010	Румъния	4.500%	06.05.2014	EUR	3 200 000	6 511
US445545AJ57	Унгария	5.750%	22.11.2023	USD	3 500 000	5 004
SI0002103164	Словения	5.125%	30.03.2026	EUR	2 400 000	4 841
XS0961637542	Хърватия	6.000%	08.05.2020	EUR	2 300 000	4 625
XS0292653994	Словения	4.000%	22.03.2018	EUR	2 000 000	4 125
XS0625388136	Унгария	6.000%	11.01.2019	EUR	1 600 000	3 610
XS0954674312	Унгария	6.250%	21.10.2020	USD	2 000 000	2 945
XS0997000251	Хърватия	6.000%	26.01.2024	USD	2 000 000	2 833
US857524AB80	Полша	5.000%	23.03.2022	USD	1 000 000	1 534
XS0972758741	Румъния	4.625%	18.09.2020	EUR	600 000	1 238
						165 993

6.5. Банкови депозити

Банка	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	2013 ‘000 лв
Юробанк И Еф Джи АД	4.00%	22.12.2014	EUR	5 399 839	10 575
Уникредит Булбанк АД	2.60%	27.03.2014	BGN	6 500 000	6 544
Уникредит Булбанк АД	2.60%	04.04.2014	BGN	4 152 000	4 178
МКБ Юнионбанк АД	3.00%	04.04.2014	BGN	4 130 000	4 160
Юробанк И Еф Джи АД	4.00%	19.12.2014	EUR	2 000 000	3 918
МКБ Юнионбанк АД	3.00%	15.04.2014	BGN	3 500 000	3 522

Банка	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Номинал	2013 ‘000 лв
Юробанк И Еф Джи АД	4.10%	21.11.2014	BGN	3 500 000	3 516
Юробанк И Еф Джи АД	5.55%	02.01.2014	BGN	3 000 000	3 171
МКБ Юнионбанк АД	3.00%	11.04.2014	BGN	3 000 000	3 020
Юробанк И Еф Джи АД	4.00%	15.10.2014	BGN	1 500 000	1 513
					<u>44 117</u>

7. Вземания

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Вземания свързани с инвестиции, бруто	4 915	1 225
Обезценка от предходни години	(100)	(16)
Обезценка от текущата година	(454)	(84)
Вземания свързани с инвестиции	4 361	1 125
Други вземания	45	44
	4 406	1 169

Вземанията, свързани с инвестиции към 31.12.2013 г. представляват:

- 155 хил. лв. брутни вземания по лихви и главници на корпоративни облигации на „Ален мак” АД, обезценени до 130 хил. лв.;
- 80 хил. лв. брутни вземания по лихви и главници на корпоративни облигации на „Балканкар Заря” АД, обезценени до 74 хил. лв.;
- 632 хил. лв. брутни вземания по лихви и главници на корпоративни облигации на „Хлебни изделия Подуяне” АД, обезценени до 506 хил. лв.;
- 1 201 хил. лв. брутни вземания по лихви на корпоративни облигации на „Бросс Холдинг” АД, обезценени до 907 хил. лв.;
- 84 хил. лв. брутни вземания по корпоративни облигации на „Кауфтинг Банк” обезценени на 60 хил. лв.;
- 651 хил. лв. вземания по лихви и главници на корпоративни облигации на „Холдинг Нов Век” АД;
- 159 хил. лв. брутни вземания по лихви на корпоративни облигации на „Асенова Крепост” АД, обезценени до 151 хил. лв.;
- 52 хил. лв. вземания по лихви на корпоративни облигации на „Газпромбанк” АД;
- 4 хил.лв. вземания по ценни книжа на „Сemex finance”;
- 11 хил. лв. вземания по ценни книжа на „Abengoa SA”;
- 293 хил. лв. вземания по дивиденди на „Кешитъл мениджмънт” АДСИЦ, обезценени до 283 хил. лв.;

- 3 хил. лв. вземания по дивиденди от HEWLETT PACKARD CO;
- 14 хил. лв. вземания за удържани данъци върху дивиденди по акции на чуждестранни компании;
- 1 513 хил. лв. вземания по лихви и главница по репо сделка с Холдинг Варна АД, обезпечено с 72 155 бр. акции на Химснаб АД. Дата на отваряне 20.11.2013 г. и дата на затваряне 20.02.2014 г.,
- 2 хил. лв. вземания по наем от инвестиционен имот;
- 61 хил. лв. вземания по лихви на корпоративни облигации Magyar Telecom, обезценени до 0 лв.

Други вземания към 31.12.2013 г. представляват:

- ДДС за възстановяване в размер на 43 хил. лв.; и
- 2 хил. лв. други вземания от НАП във връзка с недостиг на средства по партидите на осигурени лица, за които НАП сторнира вноски за минал период.

8. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства включват следните компоненти:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Парични средства по разплащателни сметки	16 935	10 095
	16 935	10 095

Паричните средства и еквиваленти представени в Отчета за паричните потоци включват:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Банкови депозити до три месеца	9 715	8 526
Парични средства по разплащателни сметки	16 935	10 095
Краткосрочни инвестиции	5 526	13 012
	32 176	31 633

9. Нетни активи в наличност за доходи

	2013 ‘000 ЛВ	2012 ‘000 ЛВ
Индивидуални партии	523 872	419 253
Резерв за гарантиране на минимална доходност	878	840
Нетни активи в наличност за доходи към края на периода	524 750	420 093

Изменението на нетните активи в наличност за доходи е резултат от:

	2013 ‘000 ЛВ	2012 ‘000 ЛВ
Към началото на периода	420 093	322 539
Постъпили осигурителни вноски	74 968	64 775
Постъпили суми от пенсионни фондове управлявани от други ПОАД	37 393	19 093
Общо увеличение от осигурителни вноски	112 361	83 868
Доход от инвестиране средствата на фонда	24 521	33 556
5% такса за обслужване	(3 750)	(3 240)
1% инвестиционна такса	(4 652)	(3 696)
Такса за прехвърляне	-	(98)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица и на осиг. Лица поради инвалидизиране	(473)	(326)
Преведени суми на осигурени лица преминали в други пенсионни фондове	(23 342)	(12 505)
Прехвърлени средства в пенсионен резерв	(8)	(5)
Общо намаление свързано с осигурителни вноски	(32 225)	(19 870)
Към края на периода	524 750	420 093

	2013 % от вноската	2012 % от вноската
Осигурителни вноски		
За сметка на осигурителя	56	56
За сметка на осигуреното лице	44	44
	100	100

Осигурителни договори

Към 31.12.2013 г. Фондът е изплатил 452 хил. лв. на наследници поради смърт на осигурените лица и 21 хил.лв. еднократно на осигурени лица.

10. Задължения по репо сделки

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
- Корпоративна търговска банка АД	-	12 032
- Тексимбанк АД	-	3 025
	-	15 057

Затворените към края на периода репо-сделки са:

- дата на отваряне 13.12.2012 г. и дата на затваряне 14.01.2013 г., обезпечение по сделката е ДЦК емисия BG 2040210218 с номинал 900 хил. евро;
- с дата на отваряне 20.12.2012 г. и дата на затваряне 21.01.2013 г., обезпечение по сделката е ДЦК емисия BG 2040210218 с номинал 4 400 хил. евро;
- с дата на отваряне 03.12.2012 г. и дата на затваряне 03.01.2013 г., обезпечение по сделката е ДЦК емисия BG 2040210218 с номинал 1 500 хил. евро.

11. Задължения свързани с инвестиции

Задълженията, свързани с инвестиции към 31.12.2013 г. са в размер на 1 822 хил. лв. и представляват:

- изплатена преди падежа лихва по корпоративни облигации на Аркус АД в размер на 1 808 хил. лв., като падежът на лихвата е през м. януари 2014 г.; и
- получени аванси и гаранционни депозити за наеми на инвестиционни имоти в размер на 14 хил. лв.

12. Печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно

Представените в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи печалби от финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно са свързани с финансови активи класифицирани като държани за търгуване.

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Печалба от промяна в справедливата стойност	221 770	125 230
Загуба от промяна в справедливата стойност	(213 594)	(107 277)
Печалба от продажба на финансови активи	483	567
Загуба от продажба на финансови активи	(148)	(347)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(116)	(137)
Приходи от лихви	18 680	15 646
Разходи за лихви	(86)	(175)
Приходи от дивиденди	641	708
Положителни валутно-курсови разлики	18 531	12 558

	2013 ‘000 ЛВ	2012 ‘000 ЛВ
Отрицателни валутно-курсови разлики	(21 231)	(13 161)
Приходи от възстановена обезценка на вземания	-	22
Обезценка на вземания	(454)	(84)
Отписани вземания	(12)	-
	24 464	33 550

13. Удръжки и такси за ПОАД

Видове такси	Размер на таксите съгласно Правилника на Фонда	2013	2012
		Стойност на таксата ‘000 ЛВ	Стойност на таксата ‘000 ЛВ
Такса за обслужване на дейността	5% от вноските	3 750	3 240
Такса прехвърляне	20 лв. от сумата по индивидуалната партида	-	98
Инвестиционна такса	1%	4 652	3 696
		8 402	7 034

14. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОАД „ЦКБ – Сила”.

14.1. Сделки с ПОАД „ЦКБ – Сила”

Видове такси	Такси от	Инвести-	Общо
	осигурителни вноски	ционна такса	
	‘000 ЛВ	върху актива ‘000 ЛВ	‘000 ЛВ
Към 31.12.2012 г.	123	353	476
Преведени към ПОАД	(3 854)	(4 549)	(8 403)
Начисления към ПОАД	3 750	4 652	8 402
Към 31.12.2013 г.	19	456	475

14.2. Разчети с ПОАД „ЦКБ – Сила”

	2013	2012
	‘000 лв	‘000 лв
Задължения за:		
- такса за обслужване	19	123
- инвестиционна такса	456	353
	475	476

15. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

16. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

17. Политика по управление на риска

17.1. Рискове свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица които се управляват от ПОАД в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират съгласно утвърдената от ПОАД инвестиционна политика на Фонда. Вследствие на използването на финансови инструменти Фонда е изложен на различни видове риск които ПОАД управлява. Най-значимите финансови рискове на които е изложен Фонда са пазарен риск кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск като от особено значение са процедурите за управление на рисковете механизмите за поддържането им в приемливи граници оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда се извършва от ПОАД и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- Риск мениджър - извършва оперативна дейността по измерване мониторинг управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2013 г. са 84.15% от активите на Фонда. Подобно развитие би довело до отчитане на загуби от последваща оценка и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Друг основен риск на който е изложено Фондът е лихвеният. Предвижданията на ръководството на ПОАД е че в краткосрочен и средносрочен план няма да бъде извършено намаление на лихвените равнища.

Инвестициите във Фонда са изложени на нисък валутен риск поради факта че всички активи притежавани от Фонда са деноминирани основно в лева и евро.

Според вижданията на ПОАД Фондът е редуцирал кредитния риск (риск от невъзможност на издателя на ценни книжа да изпълни своите парични задължения) до минималното чрез извършвания кредитен анализ, диверсификацията на инвестициите, наблюденията на събитията и тенденциите в икономическите и политическите условия. Въпреки това няма сигурност, че тези действия ще предотвратят загуби възникнали от кредитен риск.

От началото на дейността си Фондът не е сключвал хеджиращи сделки чрез деривативни финансови инструменти.

Пазарният риск, на който е изложен Фонда вследствие на използването на финансови инструменти, е риск по-конкретно свързан с риск от промени във валутния курс лихвен риск и ценови риск:

17.1.1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи в наличност за доходи.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в

съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на пенсионното законодателство. За намаляване на пазарния риск ПОАД се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор икономическа структура или емитент.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2013 г. предвид характера структурата и обема на инвестициите не е преценено като необходими и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация ПОАД се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

17.1.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Към датата на приемане на финансовия отчет България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което ПОАД не разполага с информация.

Валутният риск се измерва чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от Лев и Евро като процент от нетните активи на Фонда. Към 31 декември 2013 г. нетната експозиция в щатски долари е 13.08% от нетните активи на Фонда.

За да намали валутния риск Фондът следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск, осъществявана от ПОАД, е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута различна от евро, поради което и нетните валутните курсови разлики са незначителни.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева, са както следва:

31.12.2013 г.	Позиции в лева ‘000 лв	Позиции в евро ‘000 лв	Позиции в щ.долари ‘000 лв	Общо ‘000 лв
Парични средства в каса и банка	16 838	1	96	16 935
Срочни депозити	29 624	14 493	-	44 117
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	28 594	-	28 594
Корпоративни облигации	-	63 636	-	63 636
Корпоративни облигации в чужбина	462	17 583	14 019	32 064
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	20 657	6 401	27 058
Акции и права	69 718	-	-	69 718
Акции и дялове на колективни	35 694	733	1 216	37 643

31.12.2013 г.	Позиции в лева ‘000 лв	Позиции в евро ‘000 лв	Позиции в щ.долари ‘000 лв	Общо ‘000 лв
инвестиционни схеми				
Акции и права в чужбина	-	2 026	1 184	3 210
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	320	-	320
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	129 640	36 353	165 993
Общински облигации в чужбина	-	5 926	9 336	15 262
Инвестиционни имоти	18 091	-	-	18 091
Вземания	1 903	2 448	55	4 406
Общо активи	172 330	286 057	68 660	527 047

31.12.2012 г.	Позиции в лева ‘000 лв	Позиции в евро ‘000 лв	Позиции в щ.долари ‘000 лв	Общо ‘000 лв
Парични средства в каса и банка	10 083	1	11	10 095
Срочни депозити	59 134	3 995	8 526	71 655
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	2 643	40 822	-	43 465
Корпоративни облигации	-	75 297	-	75 297
Корпоративни облигации в чужбина	252	9 164	2 595	12 011
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	11 130	1 495	12 625
Акции и права	61 900	-	-	61 900
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	26 126	726	1 297	28 149
Акции и права в чужбина	-	3 154	783	3 937
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	351	-	351
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	-	72 703	12 145	84 848
Общински облигации в чужбина	-	5 867	7 686	13 553
Инвестиционни имоти	16 892	-	-	16 892
Вземания	322	844	3	1 169
Общо активи	177 352	224 054	34 541	435 947

17.1.3. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Фонда не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на ПОАД. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гл.т. на чувствителността на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОАД използва метода на модифицираната дюрация да измери лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОАД анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

При нарастване на лихвите с 1.0% стойността на портфейла от дългови ценни книжа се понижава с 17 042 704.87 лв.

Дюрацията на активите на Фонда е 5.26. Модифицирана дюрация на активите на Фонда е 5.13.

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31.12.2013 г.	Лихвен процент	Лихвоносни '000 лв	Безлихвени '000 лв	Общо '000 лв
Парични средства в каса и банка	по тарифа	16 935	-	16 935
Срочни депозити	от 2.60% до 5.55%	44 117	-	44 117
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	5.75%	28 594	-	28 594
Корпоративни облигации	от 4.80% до 11.00%	63 636	-	63 636
Корпоративни облигации в чужбина	от 5.125% до 7.75%	32 064	-	32 064
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от	от 6.19% до 8.75%	27 058	-	27 058

31.12.2013 г.	Лихвен процент	Лихвоносни ‘000 лв	Безлихвени ‘000 лв	Общо ‘000 лв
трети страни				
Акции и права	-	-	69 718	69 718
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	-	37 643	37 643
Акции и права в чужбина	-	-	3 210	3 210
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	-	320	320
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 3.25% до 6.875%	165 993	-	165 993
Общински облигации в чужбина	от 0% до 9.375%	9 336	5 926	15 262
Инвестиционни имоти	-	-	18 091	18 091
Вземания	-	-	4 406	4 406
Общо активи		387 733	139 314	527 047

31.12.2012 г.	Лихвен процент	Лихвоносни ‘000 лв	Безлихвени ‘000 лв	Общо ‘000 лв
Парични средства в каса и банка	-	10 095	-	10 095
Срочни депозити	от 0.50% до 5.55%	71 655	-	71 655
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	от 4.50% до 7.50%	43 465	-	43 465
Корпоративни облигации	от 4.80% до 11.00%	75 297	-	75 297
Корпоративни облигации в чужбина	от 5.125% до 11.00%	12 011	-	12 011
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	от 7.25% до 9.00%	12 625	-	12 625
Акции и права	-	-	61 900	61 900
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	-	28 149	28 149

31.12.2012 г.	Лихвен процент	Лихвоносни ‘000 лв	Безлихвени ‘000 лв	Общо ‘000 лв
Акции и права в чужбина	-	-	3 937	3 937
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	-	351	351
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	от 2.875% до 6.50%	84 848	-	84 848
Общински облигации в чужбина	от 0% до 9.375%	7 686	5 867	13 553
Инвестиционни имоти	-	-	16 892	16 892
Вземания	-	-	1 169	1 169
Общо активи		317 682	118 265	435 947

17.1.4. Ценови риск

Основния ценови риск, на който е изложен Фондът е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Фонда.

ПОАД измерва ценовия риск на инвестициите чрез приложимия за съответния пазар количествен метод - историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение за период един месец. При невъзможност за прилагане на този метод се използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции, като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

17.1.5. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОАД наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Дружеството осъществява управлението на риска като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Кредитният рейтинг на инвестиции на Фонда е представен в следващата таблица:

Ценна книга	Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
ДЦК	BG2040210218	BBB-	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	US445545AJ57	BB+	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0292653994	Ba1	Moody's
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0305384124	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	US857524AB80	A-	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0632248802	Ba1	Moody's
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0371163600	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	RO1114DBE010	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0852474336	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0847086237	Ba1	Moody's
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или	XS0625388136	BB+	Fitch

Цена книга	Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ			
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0645940288	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	SI0002103164	Ba1	Moody's
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	RO1316DBE011	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0864511588	BB+	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0954674312	BB+	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0972758741	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0997000251	BB+	S&P
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	US900123AY60	BBB-	Fitch
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	XS0219724878	AAA	Fitch

Ценна книга	Емисия	Рейтинг	Рейтингова агенция
City of Kyiv 2015	XS0233620235	B-	Fitch
City of Kyiv 2016	XS0644750027	B-	Fitch
Commerzbank AG	DE000CB83CF0	BB+	Fitch
Zagrebacki Holding	XS0309688918	B	S&P
VTB Bank	XS0842078536	Ba1	Moody's
Sberbank	XS0848530977	Baa3	Moody's
Sberbank	XS0935311240	BBB-	Fitch
Gazprombank	XS0975320879	BB-	Fitch
Raiffeisen Bank	XS0981632804	Baa3	Moody's
Montenegro	XS0614700424	BB-	S&P
Republica of Belarus	XS0529394701	B-	S&P
Republic of Albania	XS0554792670	B	S&P

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Групи финансови активи (баланси стойности)		
Финансови активи държани за търгуване	487 615	407 791
Вземания	4 406	1 169
Парични средства	16 935	10 095
	508 956	419 055

Ръководството на ПОАД счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са обезпечавани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Кредитен риск възниква във връзка с невъзможността на заплащане на облигационните задължения. Ръководството на Фонда е извършило обезценка към 31 декември 2013 г. в размер на 454 хил.лв., както следва:

- 10 хил. лв. по дивидент от Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ
- 8 хил. лв. по лихва на „Kaupthing”
- 8 хил. лв. по главница и лихва на „Ален Мак“ АД
- 290 хил. лв. по главница и лихва на „Бросс Холдинг” АД.
- 6 хил. лв. по главница и лихва на „Балканкар Заря” АД
- 8 хил. лв. по лихва на „Асенова Крепост” АД

- 63 хил. лв. по главница и лихва на „ХЛЕБНИ ИЗДЕЛИЯ - ПОДУЯНЕ” АД
- 61 хил. лв. по лихва на „НТС Magyar Telecom

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31.12.2013 г.	До 3 м.	3 м.-6	6 м.-1 г.	1 г.-5 г.	Над 5 г.	Без	Общо
	‘000 лв	м. ‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	матуритет ‘000 лв	
Парични средства в каса и банка	16 935	-	-	-	-	-	16 935
Срочни депозити	9 715	14 880	19 522	-	-	-	44 117
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	-	-	-	-	28 594	-	28 594
Корпоративни облигации	5 527	-	4 842	46 410	6 857	-	63 636
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	-	7 071	24 993	-	32 064
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	-	27 058	-	-	27 058
Акции и права	-	-	-	-	-	69 718	69 718
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	37 643	37 643
Акции и права в чужбина	-	-	-	-	-	3 210	3 210
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	-	-	-	-	320	320
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	6 511	-	78 078	81 404	-	165 993
Общински облигации в чужбина	-	-	-	15 262	-	-	15 262
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	18 091	18 091
Вземания	4 406	-	-	-	-	-	4406
Общо активи	36 583	21 391	24 364	173 879	141 848	128 982	527 047

31.12.2012 г.	До 3 м.	6 м.-1 г.	1 г.-5 г.	Над 5 г.	Без матуритет	Общо
	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
Парични средства в каса и банка	10 095	-	-	-	-	10 095
Срочни депозити	8 527	60 126	3 002	-	-	71 655
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	6 996	-	-	36 469	-	43 465
Корпоративни облигации	-	-	34 771	40 526	-	75 297
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	2 934	9 077	-	12 011
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	12 625	-	-	12 625
Акции и права	-	-	-	-	61 900	61 900
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	28 149	28 149
Акции и права в чужбина	-	-	-	-	3 937	3 937
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	-	-	-	-	351	351
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавни членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки, от ЕЦБ и/или ЕИБ	6 016	3 988	14 825	60 019	-	84 848
Общински облигации в чужбина	-	-	13 553	-	-	13 553
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	16 892	16 892
Вземания	1 169	-	-	-	-	1 169
Общо активи	32 803	64 114	81 710	146 091	111 229	435 947

Дружеството извършва регулярно анализ на ликвидността на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да се в размер на 22 млн. лв., а концентрацията на пенсионните плащания към осигурени лица се очаква да настъпи след 19 години на база на актюерското предположение, че 40% от осигурените лица ще придобият право на пенсия след 19 години.

17.2. Анализ на ликвидния риск

ПОАД и Фондът следват задълженията за ликвидност, произтичащи от раздел III на

Наредба № 10/26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на пенсионноосигурителното дружество и към минималните ликвидни средства на дружеството и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОАД следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

ПОАД наблюдава и измерва ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно пет-дневна прогноза за паричните потоци, свързани с дейността. На база на този анализ, ПОАД определя минимален праг на ликвидни парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица от лицето отговорно за управлението на риска и лицето от специализираната служба за вътрешен контрол, определено да следи за спазване на изискванията на Наредба № 10/26.11.2003 г. на КФН. Отговорните лица са Изпълнителните директори, инвестиционния консултант и Съвета по инвестициите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички текущи пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен матуритет до 1 месец.

17.3. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Финансови активи		
Финансови активи, държани за търгуване (отчитат се по справедлива стойност в печалбата или загубата)	487 615	407 791
Кредити и вземания	4 406	1 169
Парични средства	16 935	10 095
Финансови пасиви		
Кредити и вземания	2 297	15 854

18. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОАД по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на оптимална доходност, съразмерна с поемането на умерен риск за осигурените лица;
- Спазване на нормативните изисквания
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти.

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от „Мениджър инвестиции“ (финансов анализатор) и инвестиционния консултант на ПОАД в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на специализирана служба “Вътрешен контрол”, Риск мениджър и активното взаимодействие с Дирекция “Финансово счетоводна” съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОАД.

19. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите деривативи и търгуеми ценни книжа), е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар, се определя чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел измененията в МСФО 7, в сила от 1 януари 2009, което изисква Фондът да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- а) листингови (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (ниво 1);
- б) други елементи при актив или пасив, освен включените в ниво 1 листингови цени, които биват могат да се наблюдават или пряко (например цени), или косвено (например основан и на цени) (ниво 2); както и
- в) елементите при актив или пасив, които не се основават на наблюдаема пазарна информация (ненаблюдаеми елементи) (ниво 3).

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3. За оценяването на значението на даден елемент за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват е необходимо да бъдат взети предвид специфичните за даден актив или пасив фактори.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2013:

	Ниво 1 ‘000 лв.	Ниво 2 ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Групи финансови активи държани за търгуване			
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	28 594	-	28 594
Корпоративни облигации	23 517	40 119	63 636
Корпоративни облигации в чужбина	32 064	-	32 064
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	19 323	7 735	27 058
Акции и права	69 718	-	69 718
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	37 643	-	37 643
Акции и права в чужбина	3 210	-	3 210
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми в чужбина	320	-	320
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	165 993	-	165 993
Общински облигации в чужбина	15 262	-	15 262
Общо групи финансови активи държани за търгуване	395 644	47 854	443 498

20. Събития след края на отчетния период

Между датата на Отчета за нетни активи в наличност за доходи и датата на одобрението от Управителния съвет за публикуването на финансовия отчет не са възникнали значителни коригиращи и некоригиращи събития.

21. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2013 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 04 март 2014 г.